

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

צ.

עין משפט
נר מצוה

א [מיי] פ"ט מהל' יסודי
המורה ה"א ו'ג א [ד:]
ב מ"י פ"ט מהלכות
יסודי המורה ה"ג
וה"ה וי"ו לפי שעה
וע"ש:
א ג מ"י פ"ג מהלכות
משנה הלכה ה'
ב ד מ"י שם הלכה ו':

תורה אור השלם

1. ויתבאר ההוא או חלם
השולחם ההוא יומת פי
דבר קרה על יד אלהיכם
המוציא אהבם מארץ
מצרים והפך מבית
עבדים להדיןן מן הדרך
אשר צוץ יד אלהיך
ללכת בה ובערת הרע
מקרבך: דברים יג ו
2. ונתתם את מקבחתם
ושברתם את מצבתם
ואשריהם תשרפון באש
ופסילי אלהיהם תדעו
ואברתם את שמם מן
הקיום ההוא:

דברים יב ג
3. וְעִשְׂתֶּם לוֹ בְּאֶשֶׁר
זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו
וּבְעֶרְתָּ הָרַע מִקְרַבְךָ:
דברים יב ט
4. וְעַתָּה בָּלֵם צְדִיקִים
לַעֲלוֹת יִרְשׁוּ אֶרֶץ צַדִּיק
מִשְׁעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי
לְהַתְּפָאֵר:
ישעיהו ס כא

5. וְיִאמַר אִם שָׁמַעְתָּ
תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ
וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינֶיךָ תַעֲשֶׂה
וְהַאֲזִינָה לְמִצְוֹתַי וְשָׁמַרְתָּ
כָּל חֻקֵּי כָל הַמִּצְוֹת
אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּמִצְרָיִם
לֵאמֹר אֲשֶׁר עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְיָ
רַפְאֵל: שמות טו כו
6. וְתִפְלַל אֵלֶיךָ וְיִתְעַרְרַת
לוֹ וְיִשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ
וְיִשְׁבַּח וְיִשְׁתַּבַּח
לְמַלְכוּתוֹ וְיִדְעַע מַגְשָׁה כִּי
יְיָ הוּא אֱלֹהֵינוּ:

דברי הימים ב לג יג
7. וְיִאמַר אֱלִישֶׁע שְׁמַעוּ
דְּבַר יְיָ בְּהָ אֲמַר יְיָ כְּעַתָּה
מִחָר טָהָר סֵלַת בְּשֶׁקֶל
וְקִאֲתִים שְׁעָרִים בְּשֶׁקֶל
בְּשֶׁעַר שְׁמָרוֹן:
מלכים ב ז א
8. וְעַתָּה הַשְׁלִישׁ אֲשֶׁר
לְפָנֶיךָ נִשְׁעַן עַל יְדֵי אֵת
אִישׁ הָאֱלֹהִים וְיִאמַר
הַזֶּה יְיָ עֲשֵׂה אֲרִבוֹת
בְּשִׁמְיִם וְיִזְקֶה הַדָּבָר
הַזֶּה וְיִאמַר הַבָּה רָאָה
בְּעֵינֶיךָ וּמִשְׁמַע לֹא
תֵאבֹל:

לא כתיבי: **מר נדאים ליה כו'.** לרצנן בסקילה לרצי שמעון
במק **ו** והוא הדין לרצנן ולרצי המנונא. האי דנקט ר' שמעון רבותא
הוא כלומר ואפילו מחנק רצני שמעון פטור וכ"ש מסקילה
דמחייבי ליה רצנן בעוקר את הכל: **אם יאמר לך נביא.** המוחזק
עצור על דברי תורה הכל לפי

מקנת השעה כגון אליהו וזר הכרמל
בשחטוי חוץ: **נפסה הסורה ממשלה**
ב. כלומר אפילו תראה אותו נביא
מושל ועושה כרצונו דכתיב (דברים
יג) ונתן אליך אות או מופת:
סחינתו נביא אמת. כגון חנניה
הנביא והאי ונתן אליך אות בעודו
נביא אמת יתן לך אות נבואה
אחרת ולנסוף כשיחזור להרשיע
יאמר לעצוד עצודת כוכבים וסמוך
עלי שהרי מוחזק אני על ידי אות
ומופת שנתתי לך כבר: **לרשום**
הצעל. כגון מסרה האצ לשלוחי
הצעל ועדיין היא צדקן ולא קרינן
זה צית אציה: **לאוסה מיסה.** שהיו
מחייבין את הגידול: **ובועלה.** כלומר
וכל הבעולים נידונין כמיתת הבעולת
חוץ מבעול בת כהן: **מה ס"ל לאחיו.**
לכחוד כאשר זמס לעשות ולשחוק:
אם לו הוקשו. לבעול שהיו מחייבין
אותו חנק: **אם לה.** שמחייבין אותה
שהיפה: **לאחיו ולא לאחוסו.** כל
היכל דבעדותן מחייבין איש ואשה
ודינן חלוק כי הכא לו הוקשו:

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

בל ישראל יש להם חלק
לעולם הבא.

מעיקרא איירי צארבע מיתות ומפרש
ואולי להו לכולהו והדר מפרש הני
דאינן להם חלק לעולם הבא: ה"ג
האומר אין תחייט הממים מן
הסורה. ס' שזכר צמדרכים דלרשינן
בגמרא לקמיה^א מניין לתחייט הממים
מן המורה ואפי' יהא מודה ומלמין
שיחיו הממים אלף דלא רמיזא
צאורייתא כופר הוא הואיל ועוקר
ש"ש תחייט הממים מן המורה מה לנו
ולאמונתו וכי מסיכן הוא יודע שכן
הוא הלכן כופר גמור הוא:
אפיקורוס. מפרש בגמרא [נט:]: **ספרים**
המיוונים. מפרש בגמרא [ק:]: **ג'ב'**
והי

יוסי הגלילי אומר הגיע תורה לסוף דעתה של עבודת כוכבים לפיכך נתנה
תורה ממשלה בה שאפילו מעמיד לך חמה באמצע הרקיע אל תשמע לו תניא א"ר עקיבא חס ושולם
שהקדוש ב"ה מעמיד חמה לעוברי רצונו אלא כגון חנניה בן עוזר שמתחלתו נביא אמת ולבסוף נביא
שקר: וזוממו בת כהן: מנהגי מילי אמר רב אחא בריה דרב איקא דתניא ר' יוסי אומר מה ת"ל^א ועשיתם
לו כאשר זמם לעשות לאחיו לפי שכל^ב המזוממין שבתורה זוממיהו ובעוליהו כיוצא בהן בת כהן
^גהיא בשריפה ואין בועלה בשריפה זוממין איני יודע אם לו הוקשו אם לה הוקשו כשהוא
אומר לעשות לאחיו^ד לאחיו ולא לאחותו:

הדרן עלך אלו הן הנחנקין

בל ישראל י"ש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ נצר מטעי
מעשה ידי להתפאר וואלו שאין להם חלק לעולם הבא. האומר אין תחייט המתים מן
התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורוס ר"ע אומר אף הקורא בספרים החיצונים והלוהוש על המכה
ואומר כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך אבא שאול אומר אף
ההוגה את השם באותיותיו שלשה מלכים וארבעה הדישות אין להן חלק לעולם הבא שלשה מלכים ורבעם
אחאב ומגשה ר' יהודה אומר מגשה יש לו חלק לעולם הבא שנאמר ויתפלל אליו וישמע תחנתו
וישיבהו וירושלים למלכותו אמרו לו למלכותו השיבו ולא לחיי העולם הבא השיבו ארבעה הדישות
בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי: **ג'ב'** וכל כך למה תנא הוא כפר בתחייט המתים לפיכך לא יהיה לו חלק
בתחייט המתים שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן
מניין שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה שנאמר ויאמר אלישע שמעו דבר ה' [וגו'] כעת מחר סאה
סלת בשקל וסאתים שעורים בשקל בשער שומרון וכתיב ויען השליש אשר (המלך) גשען על ידו את איש
האלהים ויאמר הנה ה' עושה ארבות בשמים יהיה הדבר הזה ויאמר ה' הגך רואה בעיניך ומשם לא תאכל
וכתיב

מחלוקת. לרצנן ורצי שמעון צנצ"א בעוקר כל הגוף בעבודת
כוכבים ואומר נלטייתי ברוח הקודש מפי הגבורה להמנצחות לעקור
כל מלות עבודת כוכבים מן המורה או לקיים מקצת ולצטל מקצת
צהאי הוא דקאמרי רצנן סקילה משום דצהאי עניינא דכתיב
הדמה צנצ"א דגמרי סקילה מיניה צע"ז
הוא משתעי דכתיב וצה האות והמופת
וגו' נלכה ונעדה^א היינו עקירת הגוף
וצטול מקצת התם נמי כתיב צפיפא
יומת כי דבר סרה וגו' להדיחן מן
הדרך ואפי' צנצ"א במשמע ומיהו לא
מישתעי קרא אלף צע"ז דדבר למד
מעניינו: **אלע עוקר הגוף דשאר מלות**
דברי הכל צהנק. דלפפא לן מקרא
אחרנינא האמור צפרשה אחרנינא דלא
כתיב זה הדמה אך הנציה אשר חיד
לדבר דבר צמני (דברים יח) והיינו מה
שלא שמע וכתיב ומה הנציה הוא וכל
מיתה האמורה סתם חנק הוא: **פטור.**
דהתם דבר כתיב דבר שלם ולא חזי
דבר: **ללכה זו מלות עשה.** צרייתא
היא צספריס^א גצי פרשת נציה המדיח
דכתיב זה הדמה (שם יג) להדיחן מן
הדרך אשר אך ה' אליהי ללכת זה
וגו' ודריש קרא יתירא ללכת זו מלות
עשה דמשמע לעשות ולא משמע
אזהרה: **זה לא עשה.** דגמרינן
מאשר חטא צה^ב דצלא תעשה מיירי
אלמא דשאר מלות נמי הכא גצי
הדמה כתיב דאי לא משתעי קרא
אלף צע"ז מאי עשה איכא: **וצין**
צשאר מלות. דהאי ללכת זה לא משמע
ליה לרצי המנונא אונתתת: **דחמנא**
אמר מן הדרך. ואפי' קאי דכתיב
לא איתרבו שאר מלות צהאי עניינא
ללכת זה כולה משמע: **ד"ה פטור.**
ואפילו מחנק דהתם דבר שלם כתיב
ולאו אעוקר דברי תורה האי כי חיד
לדבר דבר קאי דהתם סקילה הוא אלף
אדריס צעלמא כגון לדקיה בן כעננה:
היום עונדה. כלומר היינו קיום מקצת
וציטול מקצת: **כרב חסדא.** דלאמר
צע"ז הוא דפליגי אלע צשאר מלות
עוקר הגוף הוא צחנק וציטול מקצת
פטור: **ר"ש פטור והוא הדין לרצנן.**
דגצי חנק דבר שלם כתיב ולרצי
חסדא הא דנקט ר"ש הא קמ"ל
דרישא דקמני סתמא חייב ואפילו
לרצנן צחנק רצני שמעון הוא דקא
מחייב חנק ולא סקילה דשאר
מלות צעניינא הדמה דסקילה

מתני' כל ישראל יש להן
חלק. ע"י כמות דף קג
ע"י מוס' ד"ה מומין:
שם האומר אין תחייט
המתים. ע"י סוטה ד"ה
ע"י מוס' ד"ה חלף:
ע"י מוס' ד"ה חלף:
ע"י מוס' ד"ה חלף:
ע"י מוס' ד"ה חלף:
ע"י מוס' ד"ה חלף:
ע"י מוס' ד"ה חלף:
ע"י מוס' ד"ה חלף:

מוסף רש"י

ואין בועלה בשריפה.
אלף צחנק כתיב אמת חס
(מכות ב.). לאחיו ולא
לאחותו. ולא כאשר זמס
לעשות לאחוסו. אלף כל
שאר מיתות שהיו המצו
אשה לאיש, חוממי אשה
וההיגן חוממי איש, כגון
שהעירוש שהרבה את
הנפש, שחללה את השבת,
וההיגן צמיחה, של מיעט
כאן אחוסו אלף במקום שם
לקיים בען הזמה צמיחת
העולם (דברים יח יט).
הדרן עלך אלו הן
הנחנקין

א [הרומי ד:]
ב [הרומי ד:] א [הנהו
חמש מיתות ושיטהו לו
כאשר זמס לעשות נראה
דליגס מן הניכסא אלף
עיקר הגי' דלחמא
צפריש"י מה ת"ל לאחיו,
ד' ו"ג המומין,
ה [לעיל גא. ע"ש],
ו [שם ב:] א [ע"י ח.],
ח [שמות טו:] ט [ע"י
יח, י] חגיגה טו:
ט [וערת לו:] ז [צ"ל
למך:], ח [צ"ל הנכה:],
ט [דברים יג:] ט [והא יג
ו:] ט [ויקרא ד:] ט [הוא
דבור צפ"ע. ע"ש.] ט [מן
ד"ה לרשות עד ד"ה מה
ת"ל שיק למתני לעיל פ"ג,
ק' כ' צ"ש שאין זה מדברי
רש"י:] ט [ע"י א:]

גליון הש"ס

ואין בועלה בשריפה.
אלף צחנק כתיב אמת חס
(מכות ב.). לאחיו ולא
לאחותו. ולא כאשר זמס
לעשות לאחוסו. אלף כל
שאר מיתות שהיו המצו
אשה לאיש, חוממי אשה
וההיגן חוממי איש, כגון
שהעירוש שהרבה את
הנפש, שחללה את השבת,
וההיגן צמיחה, של מיעט
כאן אחוסו אלף במקום שם
לקיים בען הזמה צמיחת
העולם (דברים יח יט).
הדרן עלך אלו הן
הנחנקין